

Gazdaság és társadalomtörténeti alprogram

Kurzus neve: **Gazdaság, társadalom és életmód**

típusa: gyakorlati

2. évfolyam, 2. félév

BTPTR 1524

Kurzusfelelős: Dr. Püski Levente

elérhetőség: puski.levente@arts.unideb.hu

Számonkérés: A hallgatók a kurzus témáiból kettőt választhatnak. A hozzájuk kapcsolódó kérdés alapján két beadandó dolgozatot kell készíteniük a szorgalmi időszak lezárulását követően. Leadási határidő: 2025. augusztus 20. A munkához felhasználhatóak az órai anyagok, valamint a megadott szakirodalom. A kézirat terjedelme min. 18 ezer karakter (jegyzetekkel együtt). A szöveg Word formátumban készítendő és a Történelmi Intézet periodikájánál (Történeti Tanulmányok) előírt jegyzetelést kell alkalmazni. Az elkészült anyagot a fenti elérhetőségre elektronikus formában kell elküldeni, s a hallgatók a két dolgozat alapján kapnak szemináriumi jegyet.

A kurzus leírása: Az előadások során a hallgatók ismereteket kapnak a társadalomtörténet egyes területeire vonatkozóan. Ezen belül betekintést kapnak a társadalomtörténet-írás egyes kérdéseibe, különös hangsúllyal a XX. század második felének magyarországi kutatási eredményeire, valamint a mikrotörténetírás historiográfiai sajátosságaira (Györkös, Attila, Kövér György). További fontos kérdéskör a régiótörténeti kutatások eredményeinek és módszertanának megismerése. Itt lényeges szempont, hogy az előadások egymástól eltérő történeti korszakokhoz kapcsolódjanak, valamint egyszerre kínálnak elméleti és gyakorlati módszertani ismereteket (Bárány Attila, Püski Levente, Szilágyi Zsolt). Végül a mikrotörténet egyik fontos vetületéről, az autobiográfiai forrásokról kerülnek előtérbe, azzal a megfontolással, hogy ilyen típusú forrásokkal (napló, önéletírás, levelezés) a hallgatóknak saját kutatásuk során is szembesülnek (Sipos Balázs).

Alkalmak és előadók:

1. febr. 18. Szilágyi Zsolt: Történeti regionális tudomány? A tér, hely, régió fogalmak változása. A tér nemzetiesítésének gyakorlata. Területi egyenlőtlenségek vizsgálati módszerei.

szilagyi.zsolt@arts.unideb.hu (DE BTK Történelmi Intézet)

2. márc. 4. Püski Levente: XX. századi településtörténet a pénzügyi gazdálkodás oldaláról.

puski.levente@arts.unideb.hu (DE BTK Történelmi Intézet)

3. márc. 18. Györkös Attila: Mikroszkopikus szemlélet a mikrotörténet előtt: a francia köleves.

gyorkos.attila@arts.unideb.hu (DE BTK Történelmi Intézet)

4. ápr. 15. Kövér György: A történetírás és a társadalomtudományok (összevont óra)

kover.gyorgy@btk.elte.hu (ELTE BTK Gazdaság- és Társadalomtörténeti Tanészék)

5. ápr. 29. Sipos Balázs: Közelítések a személyes forrásokhoz (önéletrajz, napló, kulcsregény)

sipos.balazs@elte.btk.hu (ELTE BTK Történeti Intézet)

6. máj. 13. Bárány Attila: A közép- és koraújkori településtörténet-helytörténet módszertana Bihar, Szatmár, Szabolcs vármegyei példák alapján

Szakirodalom:

Szilágyi Zsolt:

- DEMETER Gábor–SZULOVSKY János (szerk.): Területi egyenlőtlenségek nyomában a történeti Magyarországon. Módszerek és megközelítések. Budapest–Debrecen, 2018.
- GYÁNI Gábor: A tér nemzetiesítése: elsajátítás és kisajátítás. In: Uő: Az elveszített múlt. A tapasztalat mint emlékezet és történelem. Budapest, 2010, 237–265.
- NEMES Nagy József: Terek, helyek, régiók. A regionális tudomány alapjai. 2009.

Püski Levente:

- CSIZMADIA Andor. A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig. Bp. 1976.
- PÜSKI Levente: Válság kicsiben. Földes község gazdálkodása az 1930-as években. In: Kortárs panoráma. Tanulmányok a 70. éves Vonyó József tiszteletére. Szerk. Erőss Zsolt, gyarmati György. Pécs-Budapest, 2015. 153-170.
- PÜSKI Levente: Gazdasági mélyponton – Hajdúnánás az 1930-as években. In: Vidék és város: ellentétek és kölcsönhatások a 20. századi Magyarországon. Szerk. Pallai László. Hajdúnánás, 2013. 83-104.

Györkös Attila:

- SIMON Zoltán Boldizsár: Mi nem a mikrotörténelem? In: Mikrotörténelem másodfokon. Szerk. Papp Gábor – Szijártó M. István. Bp., L'Harmattan, 2010. 120-147.
- SZIJÁRTÓ M. István: Mi a mikrotörténelem? Aetas, 1996/4. sz. 157-182.

Kövér György:

- KÖVÉR György: A történetírás és a társtudományok. Magyar Tudomány, 2025/3. sz. 475-481.
- Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek. Szerk. Bódy Zsombor – Ö. Kovács József, Budapest, 2003.
- SZIJÁRTÓ M. István: A történelem diskurzusa. Bevezetés a 20. századi történetírás történetébe és elméletébe. Budapest, 2021.

Sipos Balázs:

- SIPOS Balázs: Személyes források és a történelmi tapasztalat elbeszélése. Egyének és közösségeik Magyarországon, 1848-1948.
- KÖVÉR György: Biográfia és társadalomtörténet. Budapest, 2014.
- Bevezetés a médiatörténet-írásba. Szerk. Sipos Balázs. Szombathely, 2019.

Bárány Attila:

- C. TÓTH Norbert: Szabolcs megye működése a Zsigmond-korban. Bp., 2008.
- MÓDY György: Település és birtoklástörténet a XII. századtól a XVI. század közepéig. In: Hajdú-Bihar évszázadai. Szerk. Angyal László András. Debrecen 2000. 31–65.
- NÉMETH Péter: *A középkori Szabolcs megye települései*. Nyíregyháza, 1997.
- NÉMETH Péter: *A középkori Szatmár megye települései a 15. század elejéig*. Nyíregyháza 2008.